

VASILE CHIRICA LA 65 DE ANI

În 2008 colegul nostru Vasile Chirica a împlinit 65 de ani de viață și 40 de ani de muncă în cercetare, prilej nimerit de a trece în revistă rezultatele activității sale și de a-i omagia personalitatea.

Născut la 3 iulie la Vișani, comuna Bârnova, județul Iași, după ce a absolvit Facultatea de Istorie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, în 1968, a fost repartizat la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași, din 1990 „Institutul de Arheologie” al Filialei Iași a Academiei Române, unde lucrează și astăzi. Încă de la încadrarea în institut, și ca urmare a preocupărilor sale din anii facultății de istorie, s-a simțit atras de epoca paleolitică, ce a fost și a rămas obiectul principal al activității sale, de la angajare și până în prezent, parcurgând totodată și treptele de promovare, de la cercetător stagiar până la aceea de cercetător științific principal gr. I.

În perioada celor peste patru decenii de activitate, a participat sau a condus numeroase șantiere din țară și chiar de peste hotare, cum ar fi cele de la Cucuteni-Cetățuie, Glina, Ripiceni, Văleni, Mitoc, Ohaba Ponor, Baia de Fier, Nandru, Gura Cheii Râșnov, Mamaia Sat, Tibănești, Ceahlău (România), Cosăuți (Republica Moldova), Molodova (Ucraina), La Micoque (Franța). Dintre toate aceste șantiere, cel mai important a fost acela de la Mitoc, unde a efectuat săpături vreme de mai multe decenii, în punctele Malu Galben, Valea lui Stan, Pârâu lui Istrati, Valea Izvorului. Toate aceste cercetări au constituit substanța a numeroase cărți și articole, publicate în țară și străinătate, singur ori în colaborare. În cel mai important punct de la Mitoc, cel de la Malu Galben, Vasile Chirica a descoperit mai multe etape de locuire a celui mai vechi aurignacian din Moldova, ca și etapa gravettianului, căreia îi aparține și celebra amuletă-pendantiv din cortex de silex. Parcurgând bibliografia anexată la această omagiere se constată existența mai multor cărți și articole, la care Vasile Chirica este autor sau coautor, referitoare la descoperirile de la Mitoc, cele care au ca obiect gravettianul de la est de Carpați, monografia realizată în colaborare cu Ilie Borziciac, privitoare la epoca paleolitică între Nistru și Tisa. Printre contribuțiile sale deosebite se numără și participarea, în calitate de autor sau coautor, la redactarea repertoriilor arheologice de la Botoșani și Iași, opere care au inaugurat un nou gen de lucrare în literatura arheologică românească, în care sunt înregistrate și cartate toate obiectivele arheologice dintr-un județ. Inițiativa s-a dovedit a fi fertilă, ulterior fiind publicate și de alți autori repertorii similare, pentru județul Vaslui și pentru mai multe județe din Transilvania.

În calitate de profesor universitar, a alcătuit, în colaborare cu D. Boghian, două volume privitoare la arheologia preistorică a lumii, lucrări primite cu interes de studenți și specialiști. Pentru a valorifica mai bine

contribuțiile sale și ale colaboratorilor, a realizat o serie de volume într-o colecție inițiată de el, numită *Bibliotheca Archaeologica Iassiensis*, și a înființat o editură proprie, „Helios”, care a funcționat mai bine de un deceniu. În afară de lucrările proprii, V. Chirica a contribuit la reintegrarea în cultura contemporană a primelor trei volume din *Istoria Românilor* a lui N. Iorga, dar și la tipărirea unui volum consacrat genezei și evoluției culturilor paleolitice de pe teritoriul României, în limba franceză, cum și a unui volum consacrat paleoliticului și neoliticului românesc în context european etc. În colecția *Bibliotheca Archaeologica Iassiensis* se găsesc publicate și lucrările monografice ale unor autori cum sunt: T. Arnăuț, R. Ursu-Naniu, D. Gh. Teodor, V. Spinei, I. Tentiuc, Magda Mantu, Ilie Borzic, G. Davidescu, M. Cucolea etc. Lista bibliografică a autorului omagiat cuprinde și un număr însemnat de studii și articole, în care se observă aceeași preocupare esențială pentru epoca paleolitică, alături de care se găsesc și lucrări consacrate neoliticului, în special culturii Cucuteni. Numărul studiilor și articolelor publicate în țară și peste hotare depășește 100, ceea ce dovedește preocuparea constantă și susținută pentru valorificarea cercetărilor proprii. Opera sa se întregește cu un însemnat număr de recenzii, note bibliografice, lucrări omagiale și necrologuri. De asemenea, se observă și interesul pentru abordarea altor domenii, cum dovedește volumul consacrat podgoriilor ieșene, în colaborare cu S. Văcariu, sau lucrarea *Femeia prin milenii. Mit și realitate*. Ar fi, credem, inutil să discutăm fiecare contribuție științifică al cărei autor este Vasile Chirica. Lista de lucrări deosebit de amplă, lectura acestora, îl recomandă ca un cercetător competent, sârguincios și responsabil pentru cuvântul tipărit. Descoperirile arheologice efectuate de către Vasile Chirica au fost prezentate în cadrul unor manifestări științifice din țară și de peste hotare, el participând la reuniunile internaționale de la Nice, Bordeaux, Cracovia, Nitra, Mexic, Londra, Mainz, Brno, Montignac, Treignes, Bratislava, Miskolc, Ravello, Trento, Liège, Carcassone, Leiden, Forli. De asemenea, a colaborat în cadrul Proiectului internațional INTAS, al UE, cu specialiști din Franța, Belgia, Ucraina, Republica Moldova, la proiectul româno-francez *Le Paléolithique supérieur ancien autours des Carpates*, la proiectul *The beginning of the European Palaeolithic Superior. The Study of the human behaviour in the preparation and of the artefacts in the sites from Mitoc: Malu Galben and Valea Izvorului*, cu Universitatea McGill, Montréal, Canada. Rezultatele muncii sale, activitatea desfășurată cu stăruință vreme de câteva decenii, recunoașterea sa pe plan național și internațional au determinat alegerea sa ca membru în Comisia a VIII-a, *Problemele paleoliticului superior*, a Uniunii Internaționale de Științe Pre- și Protoistorice și ca membru al Consiliului Permanent al U.I.S.P.P. De asemenea, i s-au acordat o serie de distincții, cum ar fi Premiul „V. Pârvan” al Academiei Române, pentru *Repertoriile arheologice ale județelor Botoșani și Iași*, Diploma Universității „Al. I. Cuza” din Iași (1984/1985), Diploma *Personalitate a anului 2000*, pentru realizări în domeniul muzeologiei și arheologiei, Cambridge, (2000), *Premiul Fondului Literar din România*, pentru lucrarea *Podgorii ieșene*, Diploma și Medalia Jubiliară 120 de ani de la înființarea Episcopiei Romano-Catolice din Iași, 2004.

Deși cercetarea i-a ocupat o mare parte din timp, Vasile Chirica a găsit răgazul și entuziasmul pentru a desfășura și alte activități. Astfel, a ocupat funcția de secretar științific al Institutului nostru, vreme de patru ani a fost director al Complexului Național Muzeal Moldova din Iași (1997-2000), a predat, în calitate de profesor universitar, la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași și la Facultatea de Istorie-Geografie a Universității „M. Kogălniceanu” din Iași. Din anul 2002 este conducător de doctorat în cadrul Institutului de Arheologie din Iași în domeniul *Arheologia preistorică. Artă și religii preistorice*. De asemenea, este membru în mai multe colective redacționale, ale unor reviste de specialitate din țară și străinătate (Belgia, Ungaria), este membru în comitetul de redacție al publicației „Arheologia Moldovei”, începând cu numărul XI/1987. Toate aceste rezultate prezentate aici îl recomandă ca pe unul dintre cercetătorii capabili, cu preocupări multiple, care i-au permis să obțină rezultate de excepție. Institutul de Arheologie din Iași se mândrește în a număra printre cercetătorii săi unul dintre cei mai reprezentativi specialiști din domeniul epocii paleolitice, cu certă recunoaștere națională și internațională. Împreună cu autorul acestor rânduri, colegii de la Institutul de Arheologie din Iași, cu prilejul împlinirii vârstei de 65 de ani, îi urează sănătate, viață lungă și succese în activitatea profesională.

CONSTANTIN ICONOMU

LISTA LUCRĂRILOR PUBLICATE:

A. Volume

1. Al. Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica, *Repertoriul arheologic al județului Botoșani*, vol. I–II, București, 1976, 375 p. Rec.-prez.: R. Harhoiu, în *SCIVA*, 28, 1977, 2, p. 291–292; D. Monah, S. Antonescu, în *Carpica*, X, 1978, p. 422–425. Premiat cu Premiul „V. Pârvan” al Academiei Române.
2. V. Chirica, M. Tanasachi, *Repertoriul arheologic al județului Iași*, vol. I–II, Iași, 1984–1985, 570 p. Rec.-prez.: D. Monah, în *MemAntiq*, XII–XIV, 1986, p. 323–325; Prot. M. Mocanu, în *MMS*, LXII, 1986, 1–2, p. 126–127; M. Ciubotaru, în *AIIAI*, XXIII, 1986, 1, p. 453–461; idem, în *AIIAI*, XXV, 1988, 1, p. 535–539; V. Spinei, în *Thraco-Dacica*, IX, 1988, 1–2, p. 126–127.
3. *The Gravettian in the East of the Romanian Carpathians*, *BAI*, III, Iași, 1989, 239 p.
4. V. Chirica, I. Borziac, N. Chetradu, *Gisements du Paléolithique supérieur ancien entre le Dniestr et la Tisza*, *BAI*, V, Iași, 1996, 335 p., I.S.B.N. 973-95892-6-x. Rec.-prez.: G. Buzea, în *ArhMold*, XXI, 1998 (2000), p. 331–332; O. Cotoi, în *Studia Antiqua et Archaeologica*, V, 1998, p. 217–221.
5. *Cu femeia prin milenii. Mit și realitate*, Ed. Helios, Iași, 1997, 246 p. I.S.B.N. 973-98011-0-2.
6. V. Chirica, S. Vacariu, *Podgorii ieșene*, Ed. Helios, Iași, 2000, 254 p. I.S.B.N. 973-9362-18-4.
7. *Gisements paléolithiques de Mitoc. Le Paléolithique supérieur de Roumanie à la lumière des découvertes de Mitoc*, *BAI*, XI, Iași, 2001, 216 p. I.S.B.N. 973-9952-1-7.
8. V. Chirica, D. Boghian, *Arheologia preistorică a lumii (I, Paleolitic-Mezolitic, 306 p., V. Chirica; II, Neolitic-Eneolitic, 200 p., D. Boghian)*, *BAI*, XII, Iași, 2003. I.S.B.N. 973-99952-8-4. Rec.-prez. Ion Cornel Bălțean, în *ArhMold.*, XXVI, 2003 (2004), p. 345–346; N. Ursulescu, în *ArhMold.*, XXVII, 2004 (2005), p. 306–307.
9. V. Chirica, D. Aparaschivei, *Institutul de Arheologie-Iași*, *BAI*, XIII, Iași, 2004, 264 p. I.S.B.N. 973-7755-02-2.
10. V. Chirica, I. Borziac, *Gisements du Paléolithique inférieur et moyen entre le Dniestr et la Tisza*, *BAI*, XIV, Iași, 2005, 385 p. I.S.B.N. 973-7755-05-7.
11. G. Davidescu, V. Chirica, M. Cuculea, *Istorie și viață spirituală în zona montană și submontană a Neamțului*, Ed. PIM, Iași, 2005, 190 p. I.S.B.N. 973-716-212-9.
12. V. Chirica, Oct.-Liviu Șovan, *Civilisations préhistoriques et protohistoriques dans la zone du Prut Moyen*, *BAI*, XVI, Ed. PIM, Iași, 2006. I.S.B.N. 978-973716-365-3. Rec.-prez. Bogdan Minea, în *ArhMold.*, XXX, 2007 (2008), p. 380.
13. I. Borziac, V. Chirica, M. Văleanu, *Culture et sociétés pendant le Paléolithique supérieur de la zone carpato-dniestréenne*, *BAM*, VI, Ed. PIM, Iași, 2006, 442 p., ISBN: 978-973716-495-7.
14. I. Borziac, V. Chirica, A. David, *L'Aurignacien moyen et tardif de l'espace carpato-dniestréen. Le Gisement Climăuți II*, *BAI*, XIX, Ed. PIM, Iași, 2007, 225 p., ISBN: 978-973-716-839-9.
15. V. Chirica, M.-C. Văleanu, *Umanizarea taurului celest. Mărturii ale spiritualității comunităților cucuteniene de la Ruginoasa-Iași*, *BAI*, XX, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008, 207 p., ISBN: 973-152-064-3.
16. V. Chirica, I. Borziac, *Gisements du Paléolithique supérieur récent entre le Dniestr et la Tisza*, *BAI*, XXII, Ed. PIM, Iași, 2009, 323 p., ISBN: 978-606-520-326-6.

B. Editări

1. N. Iorga, *Istoria Românilor* (coord. Gh. Buzatu, V. Spinei), vol. I, p. I, *Strămoșii înainte de romani*, București, 1988, text stabilit, note, comentarii, de V. Chirica, V. Mihailescu-Bîrlița, I. Ioniță (Prefață, Introducere, Cartea I, cap. I–IV; Cartea a II-a, cap. I–III, Postfață, Indice).
2. N. Iorga, *Istoria Românilor*, vol. I, p. a II-a, *Sigiliul Romei*, București, 1988, text stabilit, note, comentarii, de V. Mihailescu-Bîrlița, V. Chirica, I. Ioniță (Cartea I, cap. I–VI).
3. N. Iorga, *Istoria Românilor*, vol. II, *Oamenii pământului (Până la anul 1000)*, București, 1992, text stabilit, note, comentarii, de I. Ioniță, V. Mihailescu-Bîrlița, V. Chirica (Cartea a IV-a, cap. I–VI).
4. *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, *BAI*, I, Iași, 1987.
5. *La genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*, *BAI*, II, Iași, 1987.
6. *The Gravettian in the East of the Romanian Carpathians*, *BAI*, III, Iași, 1989.
7. *Le Paléolithique et le Néolithique de la Roumanie en contexte européen*, *BAI*, IV, Iași, 1991.
8. V. Chirica, I. Borziac, N. Chetradu, *Gisements du Paléolithique supérieur ancien entre le Dniestr et la Tisza*, *BAI*, V, Iași, 1996.
9. Codrin-Valentin Chirica, *Arta și religia paleoliticului superior în Europa Centrală și Răsăriteană*, *BAI*, VI, Iași, 1996.
10. T. Arnaut, R. Ursu-Naniu, *Vestigii getice din cea de a doua epocă a fierului în interfluviul pruto-nistrean*, *BAI*, VII, Iași, 1996.
11. Dan Gh. Teodor, *Meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV–XI*, *BAI*, VIII, Iași, 1996.
12. I. Tentiuc, *Populația din Moldova Centrală în secolele XI–XIII*, *BAI*, IX, 1996.
13. V. Spinei, *Ultimele valuri migratoare la nordul Mării Negre și al Dunării de Jos*, *BAI*, X, Iași, 1997.

14. Em. Pavel, *Jeux à masques en Moldavie*, Iași, 1998.
15. A. Saraiman, V. Chirica (coord.), *Cuaternarul pe teritoriul României*, Ed. Helios, Iași, 1999.
16. V. Chirica, C. M. Mantu, S. Țurcanu, *Scânteia. Cercetare științifică și restaurare*. Catalog, Iași, 1999.
17. V. Chirica (și colab.), *Palatul Culturii din Iași*. Album, în limbile română, franceză, engleză, germană, Iași, 1999.
18. M. Petrescu-Dâmbovița ș.a., *Trușești. Monografie arheologică*, Iași, 1999.
19. V. Chirica, A. Ichim, *Monumentul. Tradiție și viitor*, Iași, 2000.
20. *Gisements paléolithiques de Mitoc. Le Paléolithique de Roumanie à la lumière des découvertes de Mitoc*, BAI, XI, Iași, 2001.
21. V. Chirica, D. Boghian, *Arheologia preistorică a lumii*, vol. I–II, BAI, XII, Iași, 2003.
22. V. Chirica, D. Aparaschivei, *Institutul de Arheologie-Iași*, BAI, XIII, Iași, 2004.
23. V. Chirica, I. Borziac, *Gisements du Paléolithique inférieur et moyen entre le Dniestr et la Tisza*, BAI, XIV, Iași, 2005.
24. G. Davidescu, V. Chirica, M. Cucolea, *Istorie și viață spirituală în zona montană și submontană a Neamțului*, Iași, 2005.
25. V. Chirica, Oct.-Liviu Șovan, *Civilisations préhistoriques et protohistoriques dans la zone du Prut Moyen*, BAI, XVI, Iași, 2006. ISBN: 978-973716-365-3.
26. I. Borziac, V. Chirica, M. Văleanu, *Culture et sociétés pendant le Paléolithique supérieur de la zone carpato-dniestréen*, Ed. PIM, Iași, 2006, 450 p., ISBN: 978-973716-495-7.
27. M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts, *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, 233 p., ISBN: 978-2-930495-03-3. Rec.Prez. I. Borziac, în *Revista Arheologică*, S.N., IV, 1, Chișinău, 2008, p. 225–230.
28. I. Borziac, V. Chirica, A. David, *L'Aurignacien moyen et tardif de l'espace carpato-dniestréen. Le Gisement Climăuți II*, BAI, XIX, Ed. PIM, Iași, 2007, 225 p., ISBN: 978-973-716-839-9.
29. V. Chirica, M.-C. Văleanu, *Umanizarea taurului celest. Mărturii ale spiritualității comunităților cucuteniene de la Ruginoasa-Iași*, BAI, XX, Casa Editorială Damiurg, Iași, 2008, 207 p., ISBN: 973-152-064-3.
30. V. Chirica, M.-C. Văleanu, *Établissements et habitations préhistoriques. Structure, organisation, symbole*. Actes du Coll. de Iași, 10-12 dec. 2007, BAM, IX, Ed. PIM, Iași, 2008, 355 p., ISBN: 978-606-520-080-7.
31. V. Chirica, I. Borziac, *Gisements du Paléolithique supérieur récent entre le Dniestr et la Tisza*, BAI, XXII, Ed. PIM, Iași, 2009, 323 p., ISBN: 978-606-520-326-6.

C. Studii și articole

1. *Ateliere paleolitice și epipaleolitice de prelucrare a uneltelor*, în *MemAntiq*, II, 1970, p. 7–17.
2. *Cercetări arheologice de teren în județul Botoșani*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 299–313.
3. *Piese bifaciale din paleoliticul superior descoperite în regiunea de nord a Moldovei*, în *SCIV*, 24, 1973, 1, p. 93–101.
4. *Așezarea paleolitică de la Mitoc-Pârâul lui Istrate*, în *Din trecutul județului Botoșani*, I, 1974, p. 25–31
5. *Vârfuri de lance gumelnițene descoperite la Glina*, în *MemAntiq*, IV–V, 1972–1973, p. 259–263, 393–395.
6. V. Chirica, R. Popovici, *Cercetări arheologice de suprafață la sud de București*, în *Materiale*, X, 1973, p. 353–366.
7. *Descoperiri paleolitice în așezarea de la Mitoc (jud. Botoșani)*, în *ArhMold*, VIII, Iași, 1975, p. 7–14.
8. V. Chirica, M. Tanasache, *Un brăzdar de plug din corn de cerb, descoperit la Dolhasca (jud. Suceava)*, în *Anuarul Muz. jud. Suceava*, IV, 1977, p. 309–311.
9. *Habitats aurignaciens dans la zone du Prut Moyen*, în *IX-ème Congrès UISPP*, Nice, 1976, 27 p.
10. *Le Paléolithique final sur le territoire de la Roumanie*, în *Actes du Coll. Int. N.271*, Bordeaux, 1979, p. 859–867.
11. C. Martiniuc, V. Chirica, A. Nițu, *Poziția geomorfologică și cultural-cronologică a așezării Cucuteni A de la Iași – Splai Bahlui*, în *SCIVA*, 28, 1977, 2, p. 185–194.
12. *Considerații cu privire la paleoliticul final pe teritoriul României*, în *CercetIst*, S.N., VIII, Iași, 1977, p. 109–124.
13. Al. Păunescu, V. Chirica, *Cercetări arheologice recente în zona Prutului Mijlociu*, în *An. Ac.Rom., Mem.Sect de Șt.Ist.*, IV, II, 1979, p. 57–69.
14. *Considerații cu privire la complexele de locuire descoperite în stațiunile paleolitice*, în *Carpica*, X, 1978, p. 21–45.
15. *Tehnica și tipologia uneltelor din paleoliticul superior în regiunea Prutului Mijlociu*, în *Hierasus, Anuar '78*, I, 1979, p. 43–62.
16. V. Chirica, P. Șadurschi, *Descoperiri paleolitice și postpaleolitice la Mitoc-Pârâul lui Istrate (jud. Botoșani)*, în *Hierasus, Anuar '78*, I, 1979, p. 63–74.
17. *Morminte sarmatice descoperite la Mitoc (jud. Botoșani)*, în *SCIVA*, 30, 1979, 4, p. 631–636.
18. *Așezările paleolitice de la Mitoc*, (rezumatul tezei de doctorat), Iași, 1980, 25 p.
19. V. Chirica, M. Tanasache, *Cercetări arheologice în așezarea de la Dolhasca (jud. Suceava) și unele considerații privind Gravettianul de pe teritoriul României*, în *MemAntiq*, VI–VIII, 1974–1976 (1981), p. 267–290.
20. *Le Paléolithique supérieur à l'Est des Carpathes*, în *X-ème Congrès UISPP*, Mexico City, 1981, p. 212–226.

21. *Les recherches paléolithiques de Mitoc-Paraul lui Istrate*, în *Coll.Int. L'Aurignacien et le Gravettien (Périgordien) dans leur cadre écologique*, Krakow, 1981, p. 7–20.
22. N. Ciudin, D. Popovici, V. Chirica, *Date preliminare privind aşezarea Precucuteni III de la Chipereşti-Iaşi*, în *Cercetst*, S.N., XII–XIII, 1981–1982, p. 101–111.
23. *Paleoliticul din zona Prutului Mijlociu*, în *Acta MM*, III–IV, 1981–1982, p. 9–44.
24. *Prima piesă de artă paleolitică din România*, în *Progrese şi realizări*, 1982, p. 15–17.
25. *Amuleta-pendantiv de la Mitoc, jud. Botoşani. Notă preliminară*, în *SCIVA*, 33, 1982, 3, p. 229–231.
26. Octavian-Ticu Şovan, V. Chirica, *Noi morminte sarmatice în Câmpia Moldovei*, în *Hierasus, Anuar 1983*, V, p. 79–88.
27. *Un vas antropomorf descoperit la Scânteia-Iaşi*, în *Hierasus, Anuar 1983*, V, p. 71–78.
28. *Unele probleme privind paleoliticul superior la est de Carpaţi*, în *Hierasus, Anuar 1983*, V, p. 7–36.
29. *Amuleta-pendantiv de la Mitoc şi unele aspecte ale artei şi magiei în paleoliticul superior est-carpatic*, în *SAA*, I, Iaşi, 1983, p. 38–44.
30. *Datarea prin C-14 a unor locuiri gravetiene de la Mitoc-Malu Galben (com. Mitoc, jud. Botoşani)*, în *SCIVA*, 35, 1984, 1, p. 74–79.
31. V. Chirica, Gh. Enache, *Descoperiri paleolitice si epipaleolitice în Podişul Moldovei*, în *AMM*, V–VI, 1983–1984, p. 15–26.
32. *Locuiri aurignaciene pe terasele Prutului dintre Ripiceni şi Miorcani. Relaţiile lor cu locuirile contemporane de pe terasele Bistriţei*, în *MemAntiq*, IX–XI, 1977–1979 (1985), p. 19–44.
33. *Paleoliticul superior din România în lumina cercetărilor de la Mitoc-Botoşani*, în *Documente recent descoperite şi informaţii arheologice*, Bucureşti, 1986, p. 3–11.
34. *La chronologie relative et absolue des habitats aurignaciens et gravettiens de la Roumanie*, în *The World Archaeological Congress. The Pleistocene Perspective*, I, Southampton and London, 1986, 32 p.
35. A. Niţu, V. Chirica, *Deux vases cucuteniens aux caractères anthropomorphes récemment découvertes dans le département de Iaşi*, în *BAI*, I, 1987, p. 287–290.
36. *La genèse et l'évolution des cultures du Paléolithique supérieur dans la zone du Prut Moyen d'après les recherches récentes*, în *BAI*, II, 1987, p. 25–40.
37. M. Cărciumaru, V. Chirica, *Découvertes d'art paléolithique sur le territoire de la Roumanie*, în *BAI*, II, 1987, p. 63–71.
38. V. Băcăuanu, V. Chirica, *Corrélations géomorphologiques-archéologiques dans le secteur épigénethique de la vallée du Prut*, în *BAI*, II, 1987, p. 87–96.
39. *Noi descoperiri de provenienţă bizantină în spaţiul est-carpatic al României*, în *MMS*, LXII, 1986, 3–4, p. 259–262.
40. *N. Iorga: Istoric al preistoriei şi al antichităţilor de pe teritoriul României*, în *MMS*, LXIII, 1987, 2, p. 105–110.
41. *Mărturii creştine pe teritoriul Moldovei în secolele III–XIV*, în *MMS*, 1987, 4, p. 115–120.
42. *Creştinismul la est de Carpaţi în lumina mărturiilor arheologice*, în *MMS*, LXV, 1989, 1, p. 69–75.
43. A. Niţu, V. Chirica, *Două vase cucuteniene cu caractere antropomorfe recent descoperite*, în *Hierasus*, VII–VIII, 1988, p. 17–37.
44. *Unele observaţii cu privire la începuturile paleoliticului superior în zona Prutului Mijlociu*, în *ArhMold*, XII, 1988, p. 11–21.
45. *La présence des pointes foliacées dans le Paléolithique supérieur de la Roumanie*, în *Feuilles de pierre, ERAUL*, 42, Liège, 1990, p. 163–174.
46. *Le Paléolithique supérieur et final au nord du Danube Inférieur*, în *Le bassin du Rhin et du Danube au Paléolithique supérieur: environnement, habitat et systemes d'échange*, ERAUL, 43, Liège, 1991, p. 1–8.
47. *Le Gravettien en Roumanie*, în *Le bassin du Rhin et du Danube...ERAUL*, 43, Liège, 1991, p. 9–16.
48. D. Monah, V. Chirica, *Între iluzie si deziluzie*, în *Magazin Istoric*, S.N., XXIV, 1990, 6(279), p. 8–10.
49. *Le Gravettien en Roumanie*, în *BAI*, IV, 1991, p. 7–15.
50. *Le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, în *Le Paléolithique supérieur européen. Bilan quinquennal*, ERAUL, 52, Liège, 1991, p. 21–27.
51. *La géochronologie du Gravettien sur le territoire de la Roumanie*, în *XII-ème Congrès UISPP*, Bratislava, 1991, vol. II, p. 72–75.
52. V. Chirica, C.V. Chirica, *Les pièces bifaciales et la transition du Paléolithique Moyen vers le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, în *Les industries à pointes foliacées d'Europe Centrale, Actes du Coll. Int.*, Miskolc, 1991, *Paléo, Supplément* 1, 1995, p. 105–110.
53. V. Chirica, I. Borziac, *La présence et l'utilisation du l'ivoire dans le Paléolithique du SE de l'Europe*, în *Le travail et l'usage de l'ivoire au Paléolithique supérieur*, Actes du Col.Int., Ravello, 1992, p. 199–210.
54. *La chasse et la magie chez les Moustériens, Aurignaciens et Gravettiens du Paléolithique de la Roumanie*, în *Coll.Int.*, Trèignes, 1993, p. 55–68.
55. M. Otte, V. Chirica, *Atelier aurignacien à Malu Galben-Mitoc (Moldavie)*, în *Préhistoire Européenne*, 3, Liège, 1993, p. 55–66.

56. V. Chirica, C.V. Chirica, *Le milieu géographique et la culture gravettienne*, în *Coll.Int., Nature-Culture*, Liège, 1993, ERAUL, 68, Liège, 1996, p. 161–180.
57. *Cele mai vechi manifestări cultice și religioase din preistoria României. Teologie și Viață*, 1993, p. 15–21.
58. *Le Paléolithique de la zone du Prut Moyen*, în *MemAntiq*, XX, 1995, p. 7–34.
59. M. Otte, V. Chirica, C. Beldiman, *Sur les objets paléolithiques de parure et d'art en Roumanie: une pendeloque en os découverte à Mitoc, district de Botoșani*, în *Préhistoire Européenne*, 7, 1995, p. 119–152.
60. V. Mihailescu-Bîrliba, V. Chirica, *A Survey of the Development of Computer Applications în Romanian Archaeology*, în *Analecta Praehistorica Leidensia*, 1996, p. 525–530.
61. V. Chirica, Al. Păunescu, Em. Alexandrescu, *Le Paléolithique supérieur de Roumanie (1991–1996)*, în *Le Paléolithique supérieur européen. Bilan quinquennal, 1991–1996*, ERAUL, 76, Liège, 1996, p. 41–60.
62. V. Chirica, I. Borziac, *L'Aurignacien tardif des Carpates à Dniestr*, în *XIII Congrès UISPP*, Forli, 1996, vol. VI, p. 123–138.
63. *Les origines du Gravettien en Roumanie*, în *XIII Congrès UISPP*, Forli, 1996, vol. VI, p. 175–190.
64. M. Otte, P. Noiret, V. Chirica, I. Borziac, *Rythme évolutif du Gravettien Oriental*, în *XIII Congrès UISPP*, Forli, 1996, vol. VI, p. 213–226.
65. *La formation des complexes Mésolithiques dans les Balkans et en Roumanie*, în *XIII Congrès UISPP*, Forli, 1996, vol. 7, p. 79–90.
66. *Le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, în *Préhistoire d'Anatolie. Genèse de deux mondes, Actes du coll. int.* Liège, 1997, ERAUL, 1985, Liège, 1998, p. 255.
67. V. Chirica, C. V. Chirica, *L'influences circum-méditerranéennes dans l'Épipaléolithique du sud-ouest de la Roumanie*, în *Les facies leptolithiques du Nord-Ouest Méditerranéen: Milieux naturels et culturels, Actes du XXIV-ème Congrès Préhistorique de France*, Carcassonne, 1999, p. 79–91.
68. M. Otte, P. Noiret, I. Lopez-Bayon, I. Borziac, V. Chirica, *Recherches sur le Paléolithique supérieur de la Moldavie*, în *Archéologie et Préhistoire*, Bull. Soc. Royale Anthropologie et Préhistoire, Bruxelles, 107, 1996, p. 45–80.
69. *Muzeele României între stagnare și dezvoltare*, în *RevMuz*, 3–4, 1998, p. 61–64.
70. *Le Paléolithique de Mitoc*, în *CercetIst*, XVII/1, 1998, p. 47–76.
71. M. Otte, Pierre Noiret, I. Lopez-Bayon, I. Borziac, V. Chirica, *Région-clef de la Préhistoire orientale. La Moldavie*, în *Archeologia*, 353, 1999, p. 58–66.
72. *Cultura Ripiceni-Brânzeni*, în *Stratum Plus. Vremea sobirati kamnja*, Sankt-Peterburg-Kisînev-Odessa, 1, 1999, p. 164–167.
73. V. Chirica, C. Kacso, M. Văleanu, *Contribuții privind prezența obsidianului ca materie primă pe teritoriul României*, în *Carpica*, XVII, 1998, p. 9–20.
74. *Mitoc–Malul Galben*, în *Cronica, Campania 1998*, p. 72.
75. I. Borziac, V. Chirica, *Unele considerații referitoare la Gravettianul dintre Nistru și Carpații Orientali*, în *Tyrageția*, Anuar VIII, Chișinău, 1999, p. 3–14.
76. *Cercetarea arheologică ieșeană în ultimii 50 de ani. Epoca paleolitică*, în *ArhMold.*, XXII, 1999 (2002), p. 147–150.
77. *Descoperiri arheologice în zona Pașcani*, în *Monografia Pașcani* (coord. acad. C. Ciopraga), Iași, 2000, p. 29–44.
78. *Arheologia Cuaternarului*, în *Cuaternarul pe teritoriul României* (coord. A. Saraiman, V. Chirica), Helios, Iași, 1999, p. 207–277.
79. *Creștinismul la est de Carpați. Secolele II–X*, în *Priveghind și lucrând pentru mântuire*, (volum editat la aniversarea a 10 ani de arhipastorie a Înalț Prea Sfințitului Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000, p. 190–197).
80. V. Chirica, Andrei Cojocaru, *Multidimensional analysis of the archaeological discoveries from the multiphase Palaeolithic site at Mitoc – Malul Galben*, în *CAA Computer Applications and Quantitative Methods în Archaeology, BAR International Series*, 845, 2000, p. 49–54.
81. V. Chirica, I. Borziac, *Gravettianul din spațiul carpato-nistrean*, în *ArhMold*, XXIII–XXIV, 2000–2001 (2003), p. 7–19.
82. I. Borziac, V. Chirica, M. Wanli, *Considérations concernant le Moustérien sur l'espace compris entre le Dniestr et les Carpates*, în *Les premiers hommes modernes de la Péninsule Iberique. Actes du Coll. de la Commission VIII de l'UISPP*, Lisboa, 2000, p. 37–44.
83. *Recherches sur le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie (1996–2000)*, în *Le Paléolithique supérieur européen, Bilan quinquennal 1996–2001*, ERAUL, 97, Liège, 2001, p. 45–48.
84. *La production laminaire (technique et typologie) à Mitoc sur le Prut (Roumanie)*, în *Productions lamellaires attribuées à l'Aurignacien: chaînes opératoires et perspectives technico-culturelles, Actes du XIV-e Congrès UISPP*, Liège, 2001, p. 131–139.
85. V. Chirica, M. Văleanu, *L'étude géochimique du sédiment de l'habitat aurignacien de Mitoc-Malul Galben*, în *Praehistoria*, vol. II, Miskolc, 2001, p. 29–49.
86. M. Văleanu, V. Chirica, *Cercetări arheologice de teren în Podișul Moldovei*, în *Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei*, XXVI–XXVII–XXVIII, 1999–2000–2001, Suceava, 2001, p. 11–44.

87. V. Chirica, I. Borzic, M. Văleanu, *Structures d'habitat dans le Paléolithique supérieur (Aurignacien et Gravettien) entre les Carpates et le Dniestr*, în *Actes du XIV-ème Congrès UISPP, Section 6, Paléolithique supérieur*, Colloques 6.2; 6.5, Liège, 2001, în *BAR International Series 1122*, 2003, p. 139–146.
88. V. Chirica, M. Văleanu s.a., *Mitoc. Com. Mitoc, jud. Botoșani, Valea Izvorului*, în *Cronica, Campania 2002*, CIMEC, 2003, p. 199–200, 436, 492–496.
89. V. Chirica, C.V. Chirica, *Triplul paradox românesc pe drumul integrării culturale europene*, în *Buletin Științific nr. 12*, Universitatea „M. Kogălniceanu”, Ed. Cugetarea, Iași, 2003, p. 73–86.
90. *Comparaisons faites entre les occupations du Paléolithique supérieur de Belgique et celles de l'Europe centrale et orientale*, în *Praehistoria*, vol. 3, Miskolc, 2002, p. 203–244.
91. P. Haesaerts, I. Borzic, V. Chirica, Fr. Damblon, L. Koulakovska, J. van der Plicht, 2003. *The East Capathians Loess Record: A reference for the Middle and Late Pleniglacial Stratigraphy in Central Europa*, în *Quaternaire. Revue de l'Association Française pour l'Étude du Quaternaire*, Paris, 14, 3, p. 163–188.
92. V. Chirica, V.-C. Chirica, *The translation, copying and printing of the Bible throughout the romanian territory (14th–18th Centuries)*, în *Studii de istorie veche și medievală. Omagiu profesorului Gh. Postică*, Chișinău, Pontos, 2004, p. 248–257.
93. P. Haesaerts, I. Borzic, V. Chirica, Fr. Damblon, L. Koulakovska, 2004. *Cadre stratigraphique et chronologique du Gravettien en Europe Centrale*, în J.A. Svoboda, L. Sedlackova (eds.), *The Gravettian along the Danube. Proceedings of the Mikulov Conference, Nov. 2002. The Dolni Vestonice Studies*, Brno, 2004, p. 33–56.
94. *Teme ale reprezentării “Marii Zeițe” în arta paleolitică și neolitică*, în *MemAntiq*, XXIII, 2004, p. 103–127.
95. *Identitatea unor semne în simbolurile artei paleolitice și neo-eneolitice*, în *Elemente de spiritualitate în spațiul carpato-nistrean. Preistorie*. Simpozion internațional, organizat în cadrul Proiectului INTAS – réseau – 2000–0879, Iași, iulie 2004, p. 4–9.
96. *Institutul de Arheologie-Iași. În căutarea timpului trecut*, în V. Chirica, D. Aparaschivei (ed.), *Institutul de Arheologie-Iași, BAI*, XIII, Iași, 2004, p. 5–36.
97. V. Chirica, A. Tuffreau, P. Auguste, S. Balescu, M. Văleanu, A. Doboș, G. Popescu, *Mitoc, com. Mitoc, jud. Botoșani, Punct: Valea Izvorului*, în *Cronica, Campania 2003*, CIMEC, 2004, p. 200–203.
98. *Quelques observations concernant le Paléolithique supérieur ancien et récent en Europe est-centrale et occidentale*, în *ArhMold*, XXV, 2002 (2004), p. 5–45.
99. V. Chirica, I. Borzic, M. Văleanu, *L'Aurignacien et la période de transition dans la région carpato-dniestrienne*, în *Actes du XIV-ème Congrès UISPP, Section 6, Le Paléolithique supérieur*, Sessions générales et posters, Liège, 2001, *BAR International Series*, 2004, p. 243–260.
100. *La Grande Déesse et son interprétation dans l'art paléolithique*, în M. Otte (éd.), *La Spiritualité. Actes du colloque de la commission 8 de l'UISPP (Paléolithique supérieur)*, Liège, 10–12 décembre 2003, Liège, ERAUL, 106, 2004, p. 187–194.
101. *L'Art mobilier du Paléolithique supérieur en Europe de l'Est et Centrale*, în *Mélanges Jean Gausson. Préhistoire. Art et Sociétés, Bull. de la Soc. Préh. Ariège-Pyrénées*, LVIII, 2003, p. 99–117.
102. V. Chirica, O. Constantinescu, *Descoperiri arheologice pe Valea Troțului*, în *Carpica*, XXXIII, 2004, p. 10–40.
103. V. Chirica, I. Borzic, *Le Paléolithique supérieur européen. Éléments d'art et de spiritualité*, în V. Spinei, C.-M. Lazarovici, D. Monah (eds.), *Scripta praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri M. Petrescu-Dimbovita oblata*, Trinitas, Iași, 2005, p. 69–101.
104. V. Chirica, A. Tuffreau, P. Haesaerts, S. Balescu, A. Doboș, G. Popescu, M. Văleanu, *Mitoc – com. Mitoc, jud. Botoșani, Valea Izvorului*, în *Cronica, Campania 2004*, CIMEC, 2005, p. 240–242 (și varianta pe suport magnetic, inclusiv ilustrație).
105. V. Chirica, C.-V. Chirica, *Analyse technotypologique de la production laminaire à Mitoc sur le Prut (Roumanie)*, în *Archéo Logique*1, Paris-Luxembourg, 2005, p. 465–477.
106. V. Chirica, I. Borzic, *Le Paléolithique supérieur ancien entre la Dniestr et la Tisza*, în *ArhMold.*, XXVII, 2004 (2005), p. 19–32.
107. *Epoca paleolitică*, în P. Roman, D. Ciobanu (coord.), *In memoriam Ion Nestor*, Buzău, 2005, p. 51–56.
108. V. Chirica, C. Mihailescu, *La géologie et la géomorphologie de Mitoc*, în *ArhMold.*, XXVIII, 2005, p. 41–55.
109. V. Chirica, I. Borzic, *Considérations générales concernant le Paléolithique moyen entre le Dniestr et la Tisza*, în *Carpica*, XXXIV, 2005, p. 5–36.
110. I. Borzic, P. Haesaerts, V. Chirica, *Cadrul cronostatigrafic al paleoliticului superior din spațiul cuprins între Carpații Orientali și Nistru*, în *Revista Arheologică*, S.N., I, Chișinău, 2005, 2, p. 168–201.
111. I. Borzic, V. Chirica, M. Văleanu, *Les nucléi et la technique de débitage pendant le Paléolithique supérieur Carpato-dniestreen*, în *BAR*, Int. Series, 1145, 2003, p. 31–46.
112. I. Borzic, V. Chirica, At. Prepelică, *L'écologie et la synergie des collectivités humaines de l'espace carpato-dniestreen pendant le Paléolithique supérieur*, în *ArhMold.*, XXIX, 2006, p. 7–34.
113. *Opinions concernant l'art et les religions paléolithiques sur la base d'une grande découverte*, în *ArhMold.*, XXIX, 2006, p. 185–191.

114. *Les plus anciennes peintures paléolithiques d'Italie*, în *ArhMold.*, XXIX, 2006, p. 193–198.
115. I. Borzic, V. Chirica, *Considerații referitoare la evoluția paleoliticului final și epipaleoliticului în spațiul dintre Nistru și Carpații Orientali (aspecte paleoecologice și tehnico-tipologice)*, în *Revista Arheologică*, II, 1–2, Chișinău, 2006, p. 1–34.
116. *Artă și religii preistorice. Sanctuarele paleoliticului superior european*, în *Prelegeri Academice*, vol. V, Nr. 5, 2006, p. 7–34; 145.
117. *Historique des recherches paléolithiques en Roumanie et L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 7–9.
118. *Les structures d'occupation de Mitoc-Malu Galben (1978–1990 et 1991–1997)*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 167–172.
119. *Le Paléolithique de Mitoc dans le cadre du Paléolithique de la Roumanie*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 173–182.
120. V. Chirica & C. Mihaescu, *Mitoc-Malu Galben: caractérisation du cadre naturel*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 11–14.
121. V. Chirica & P. Noiret, *Mitoc-Malu Galben: industrie osseuse et témoins esthétiques*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 143–144.
122. M. Otte, P. Noiret, V. Chirica, I. Borzic, *Mitoc-Malu Galben: étude de l'industrie lithique*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 85–136; 185–218.
123. M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts & P. Noiret, *Conclusions*, în M. Otte, V. Chirica, P. Haesaerts (dir.), *L'Aurignacien et le Gravettien de Mitoc-Malu Galben*, ERAUL 72, Liège, 2007, p. 183–184.
124. I. Borzic, V. Chirica, A. David, Th. Obadă, *Planigrafia nivelului superior de locuire din stațiunea aurignaciană Climăuți II de pe Nistrul Mijlociu. Locuința „din oase și pământ”*, în *Revista Arheologică*, S.N., vol. III, 1–2, Chișinău, 2007, p. 74–88.
125. I. Borzic, V. Chirica, *Paleoliticul superior din spațiul carpato-nistrean: Aspecte culturo-genetice și cronostratigrafice*, în *Tyrageia. Arheologie. Istorie Antică*, Serie Nouă, vol. II (XVII), Nr. 1, Chișinău, 2008, p. 9–36.
126. I. Borzic, V. Chirica, *Périodisation culturelle, chronologie relative et radiométrique des facies du Paléolithique supérieur de l'espace carpato-dniestréen*, în V. Chirica, M.-C. Văleanu (éds.), *Etablissements et habitations préhistoriques. Structure, organisation, symbole*. Actes du Coll. de Iași, 10–12 déc. 2007, Bibliotheca Archaeologica Moldaviae, IX, 2008, p. 7–50.
127. V. Chirica, B. Minea, *La maison dans la vie des communautés humaines paléolithiques*, în V. Chirica, M.-C. Văleanu (éds.), *Etablissements et habitations préhistoriques. Structure, organisation, symbole*. Actes du Coll. de Iași, 10–12 dec. 2007, Bibliotheca Archaeologica Moldaviae, IX, 2008, p. 99–131.
128. P. Haesaerts, I. Borzic, V. Chirica, F. Damblon, L. Koulakovska, *Cadre stratigraphique et chronologique du Gravettien en Europe centrale*, în *Paleo*, 19, 2007, p. 31–51, ISSN – 1145 – 3370 (apărut în 2008).

D. Alte lucrări

1. *Coll.Int. La genese et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*, în *BAI*, II, 1987, p. IX–XIII.
2. *Simpozionul internațional "Cultura Cucuteni în context european"*, în *Acta MM*, V–VI, 1988, p. 567–570.
3. *Colocviul internațional "Aurignacianul și Gravettianul (Perigordianul) în cadrul lor ecologic"*, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 285–286.
4. Al. Paunescu, P. Șadurschi, V. Chirica, *Considerații de ordin metodologic privind realizarea Repertoriului arheologic județean*, în *SCIVA*, 30, 1979, 2, p. 229–238.
5. *Cercetătorul Anton Nițu la 70 de ani*, în *ArhMold.*, X, 1985, p. 101–103.
6. *O addenda et corrigenda incompleta și incorecta*, în *AIIAI*, XXIV, 1987, 1, p. 489–491.
7. V. Chirica, C. Asăvoaie, *Bibliographie du Paléolithique et d'Épipaléolithique de la Roumanie (1978–1986)*, în *BAI*, II, 1987, p. 165–172.
8. *O viață închinată arheologiei: Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 80 de ani*, în *Europa XXI*, Iași, 1995, p. V–XV.
9. *Anton Nițu, 1911–1995*, în *ArhMold*, XVIII, 1995, p. 365–367.
10. *Silviu Sanie la 60 de ani!*, în *ArhMold.*, XIX, 1996, p. 5–8.
11. *Dan Gh. Teodor la a 65-a aniversare*, în *CercetIst*, SN, XVII/1, *Istorie veche și arheologie*, 1998, p. 9–18.
12. *Avant-propos (la vol. Em. Pavel, Jeux à masques en Moldavie)*, Iași, 1998, p. 3–4.
13. *Valori ale culturii universale la Palatul Culturii din Iași*, Catalog, Iași, 1999 (în română, engleză, franceză, germană).
14. *Cuvânt înainte*, în *Scântea, cercetare arheologică și restaurare*, Catalog, Iași, 1999, p. 11–12.
15. *Văratecul în doliu*, în *Teologie și Viață*, S.N., XI (LXXVII), 8–12, 2001, p. 225–228.

16. *In memoriam – arheologul Nicolae Pușcașu*, în *Candela Moldovei*, (Buletinul oficial al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, XI, 2002, 6–7, p. 33).
17. *Cotnari – repere istorico-arheologice*, în *Gazeta podgorenilor*, SN, VIII, 2004, 78, p. 8.
18. *Alexandru Păunescu (3 March 1931 – 1 Mai 2003)*, în *Dacia*, N.S., XLVIII, 2004, p. 379–384.
19. *Alexandru Păunescu (3 martie 1931 – 1 mai 2003)*, în *ArhMold.*, XXVIII, 2005, p. 427–433.
20. V. Spinei, V. Chirica, *Bibliotheca Archaeologica Iassiensis pe fâgașul unor noi perspective*, în V. Mihailescu-Bîrliba, *Numismatica*, I, BAI, XV, Ed. Univ. „Al. I. Cuza”, Iași 2005, p. 7–9.
21. *Maica Nazaria – cititor al evlaviei străbune*, în Stavr. Iosefina Giosanu, *Stavrofora Nazaria Niță. Un model de stareță a vremurilor tulburi – in memoriam*, Filocalia, 2008, p. 187–194.

E. Recenzii si note bibliografice

1. D. de Sonnevile-Bordes, *La Préhistoire moderne. L'age de la pierre taillée*, Périgueux, 1972, în *Dacia*, N.S., XX, 1978, p. 295–297.
2. M. Brudiu, *Paleoliticul superior și epipaleoliticul din Moldova*, București, 1974, în *AIHAI*, XIII, 1976.
3. Dr. J.-G. Rozoy, *Les derniers chasseurs*, Campiègne, 1978, vol. I–III, în *Dacia*, N.S., XXIV, 1980, p. 379–381; tipărit și în *AIHAI*, XVII, 1980, p. 697–700.
4. Dr. J.-G. Rozoy, *Typologie de l'Épipaléolithique (Mésolithique) franco-belge*, Campiègne, 1978, în *SCIVA*, 31, 1982, 2, p. 325–326.
5. M. Otte, *Le Paléolithique supérieur ancien en Belgique*, Bruxelles, 1979, în *Dacia*, N.S., XXV, 1981, p. 391–393.
6. Jean Gaussen, *Le Paléolithique supérieur de plein air en Périgord*, Paris, 1980, în *Dacia*, N.S., XXVI, 1982, p. 181–191.
7. M. Otte, *Le Gravettien en Europe Centrale*, vol. I–II, Bruges, 1981, în *ArhMold*, X, 1985 (fr.), p. 105–110.
8. D. Monah, Șt. Cucos, *Așezările culturii Cucuteni din România*, Iași, 1985, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 267–268.
9. G. Kourtessi-Philippakis, *Le Paléolithique de la Grèce continentale*, Paris, 1986, în *ArhMold*, XIII, 1990 (fr.), p. 246–247; tipărit și în *BAI*, IV, 1991, p. 465–468.
10. M. Dewez, *Le Paléolithique supérieur récent dans les grottes de Belgique*, Louvain, 1987, în *BAI*, IV, 1991, p. 469–471.
11. J.-Ph. Rigaud, *La grotte Vaufrey*, Châlons-sur-Marne, 1989, în *BAI*, IV, 1991, p. 463–465.
12. M. Cărciumaru, *Mărturii de artă preistorică în România*, București, 1987, în *Cahiers Ligures de Préhistoire et de Protohistoire*, N.S., 4–5, 1987–1988.
13. N. Ursulescu, C.-M. Lazarovici (coord.), *Cucuteni – 120 – Valori universale*, Iași, 2006, în *ArhMold.*, XXX/2007 (2008), p. 363–368.

